

<i>Sygn. akt</i>	<i>III AUa 801/13</i>

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **21 listopada 2013 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Mirosław Szwagierczak
	Sędziowie:	SSA Janina Czyż SSA Ewa Madera (spr.)
	Protokolant	st.sekr.sądowy Małgorzata Leniar

po rozpoznaniu w dniu **21 listopada 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **H. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o wyrównanie emerytury

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **29 maja 2013 r.** sygn. akt **IV U 602/13**

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddala odwołanie

Sygn. akt III AUa 801/13

UZASADNIENIE

Decyzją z 12 marca 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na podstawie art. 151§1 pkt. 1 kpa, odmówił uchylecia decyzji z 3 października 2011 roku wstrzymującej wypłatę emerytury wnioskodawczyni H. K. od 1 października 2011 roku, przywołując w uzasadnieniu decyzji treść art. 190 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowiącego o dacie wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego

z dniem jego ogłoszenia i tym samym utracie mocy obowiązującej normy uznanej za niekonstytucyjną, co – według organu rentowego – stanowi o braku możliwości uzyskania wyrównania świadczenia za okres poprzedzający ogłoszenie.

W odwołaniu od wymienionej decyzji wnioskodawczyni H. K. domagała się wyrównania emerytury od 1 października 2011 r. do 22 listopada 2012 r. wraz z ustawowymi odsetkami.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania wskazując, iż orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012 roku sygn. akt K 2/12 nie przewiduje jego wstecznego skutku – konieczności przywrócenia prawa do zawieszonych świadczeń emerytalnych z ich wypłatą od 1 października 2011 roku. Dlatego zgodnie z treścią zasady wyrażonej w art. 190 Konstytucji, orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego obowiązują od dnia ich ogłoszenia w publikatorze, w którym został ogłoszony akt prawny, uznany następnie orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego za niezgodny z Konstytucją, w tym przypadku w Dz. U. Nr 1285, z 22 listopada 2012 roku.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie wyrokiem z 29 maja 2013 roku zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązał organ rentowy do wypłacenia H. K. emerytury za okres od 1 października 2011 roku do 21 listopada 2012 roku z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wypłacie świadczenia.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że wnioskodawczyni H. K. nabyła prawo do emerytury od 1 listopada 2008 r. Decyzją z 3 października 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych w R. wstrzymał wnioskodawczyni wypłatę świadczenia od 1 października 2011 roku na podstawie art. 28 ustawy z 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, przywołując fakt kontynuowania przez nią zatrudnienia. Wnioskiem z 26 listopada 2012 r. H. K. wystąpiła do organu rentowego o wznowienie wypłaty emerytury w związku z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012 r. W jego rozpoznaniu organ rentowy 2 stycznia 2013 r. wydał decyzję o podjęciu wypłaty jej emerytury od 22 listopada 2012 r. a następnie zaskarżoną decyzję z 12 marca 2013r. Dokonując oceny prawnej sprawy Sąd Okręgowy wskazał na treść wyroku z 13 listopada 2012 roku sygn. K 2/12, którym Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w zw. z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, dodanym przez art. 6 pkt. 2 ustawy z 16 grudnia 2010 roku w zakresie w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez niego prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji RP. Skutkiem wydanego orzeczenia była utrata mocy obowiązującej art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 roku, w zakresie w jakim przewidywała stosowanie art. 103a ustawy emerytalno – rentowej do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Sąd Okręgowy uznał, że ta sytuacja bezspornie dotyczyła położenia prawnego odwołującej się. Przyjmując, iż wydany wyrok ma skutek retroaktywny, zaznaczył, że konsekwencją uznania przepisu za niekonstytucyjny w dacie jego stosowania przez organ, jest ustalenie, że poddane kontroli w niniejszej sprawie czynności organu rentowego zostały podjęte z naruszeniem prawa, co uznać należy za błąd tego organu. Powyższe skutkowało uwzględnieniem wniosku o wyrównanie świadczenia z odsetkami. W podstawie prawnej wydanego orzeczenia Sąd Okręgowy wskazał art. 477¹⁴ § 2 kpc.

W wywiezionej od powyższego orzeczenia apelacji organ rentowy, skarżąc wyrok w całości, zarzucił naruszenie art. 190 Konstytucji przez przyjęcie, że orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012 r. sygn. K2/12, ogłoszone 22 listopada 2012 r. odnosi skutek prawny z mocą wsteczną i uzasadnia podjęcie wypłaty świadczenia za okres sprzed jego ogłoszenia, pomimo, że orzeczenie takiego stwierdzenia nie zawiera. Zarzucił również naruszenie art. 103a ustawy emerytalno – rentowej w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania decyzji z 3 października 2011r. przez przyjęcie, że pomimo, iż organ rentowy działał wówczas zgodnie ze stanowionym prawem i trafnie uznał, że wypłata emerytury nie przysługuje wnioskodawczyni w związku z nierozwiązaniem stosunku pracy, wypłata tego świadczenia przysługuje także za okres w którym w obrocie prawnym funkcjonowały te przepisy. Nadto, zarzucił naruszenie art. 316 §1 kpc przez orzekanie o zasadności roszczenia według stanu istniejącego w dacie aktualnego wyrokowania, a nie według daty wydania decyzji o zawieszeniu wypłaty emerytury, jak również naruszenie art. 85 ust. 1 ustawy systemowej w zw. z art. 118 ustawy emerytalno – rentowej przez przyznanie odsetek w sytuacji, gdy w

sprawie brak jest przesłanek do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego. W uzasadnieniu organ rentowy naprowadził, że utrata mocy obowiązującej art. 103a ustawy emerytalno - rentowej nastąpiła z chwilą wejścia w życie wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Konkludując pozwany organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania w całości.

Odpowiadając na apelację wnioskodawczynie domagała się jej oddalenia, wskazując między innymi, iż Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu powołanego wyroku stwierdził, iż regulacja przyjęta przez ustawodawcę w przepisach uznanych tym orzeczeniem za niekonstytucyjne spowodowała, że osoby, które uzyskały i zrealizowały prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2010r. zmuszone były do poddania się nowej mniej korzystnej dla nich treści ryzyka emerytalnego, co uzasadniało uwzględnienie odwołania.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie ustalił i zważył, co następuje :

Apelacja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. jest uzasadniona.

Wyrokiem z 13 listopada 2012 roku Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 28 ustawy z 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257 poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291 poz. 1707) w zw. z art. 103 a ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227 ze zm.) dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 roku w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji RP. Dodać przy tym należy, iż warunek rozwiązania stosunku pracy, o którym stanowiły powołane przepisy, nie obejmował samego nabycia prawa do emerytury ale był warunkiem realizacji (wypłaty) świadczenia. Oceniając skutki wyroku Trybunał Konstytucyjny uznał, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury, nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły prawo od 8 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku. W stosunku do tych osób art. 28 w/w ustawy o finansach publicznych, w zakresie w jakim przewiduje stosowanie art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych utracił moc obowiązującą. Z treści wskazanego orzeczenia wynika jednoznacznie, że zakwestionowanie powołanych w nim przepisów prawa ma charakter ograniczony podmiotowo tj. jest skierowany tylko do określonej kategorii osób. Tym samym stwierdzenie niekonstytucyjności tych przepisów ma charakter jedynie częściowy. Taka treść orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego została potwierdzona dobitnie w jego pisemnym uzasadnieniu we fragmencie dotyczącym skutków wyroku, gdzie w sposób wyraźny i jednoznaczny stwierdzono, że "obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury - nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku", a więc po uchyleniu powołanego wyżej art. 103 ust.2 a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a przed wejściem w życie art. 103a tej ustawy dodanego powołaną już wcześniej ustawą z 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

Z bezspornych i mających pełne uzasadnienie w zgromadzonym materiale dowodowym okoliczności wynika, że wnioskodawczynie H. K. nabyła prawo do emerytury od 1 listopada 2008 roku na podstawie decyzji z 12 grudnia 2008 roku. Wpłata tego świadczenia została zawieszona wobec braku rozwiązania przez wnioskodawczynię stosunku pracy. Analiza przedstawionych powyżej okoliczności faktycznych wskazuje zatem, że H. K. nie mieści się w kręgu osób, w stosunku do których Trybunał Konstytucyjny stwierdził niezgodność z Konstytucją art. 28 ustawy z 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 roku. Wnioskodawczynie uzyskała prawo do emerytury w stanie prawnym, w którym w celu realizacji świadczenia (wypłaty) konieczne było rozwiązanie stosunku pracy, co znalazło odzwierciedlenie w fakcie zawieszenia wypłaty emerytury z powodu niespełnienia powyższego warunku. Zatem w dacie wejścia w życie przepisów, które wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012r. sygn. akt K2/12 zostały uznane za niekonstytucyjne, nie była ona zmuszona do poddania się nowej, mniej korzystnej dla niej treści ryzyka emerytalnego

niż to, które obowiązywało w dacie uzyskania prawa do tego świadczenia. Tylko osoby, które uzyskały prawo do emerytury od 8 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku, gdy nie było konieczności rozwiązania stosunku pracy w celu realizacji świadczenia, po wprowadzeniu po raz kolejny takiego warunku, narażone zostały na takie ryzyko. Decyzja o ponownym przeliczeniu świadczenia i podjęciu wypłaty od 1 marca 2010r., na którą wskazuje odwołująca, nie jest tożsama z decyzją o uzyskaniu prawa do emerytury, gdyż prawo to, jak już wyżej wskazano, zostało ustalone decyzją z 12 grudnia 2008r.

W tej sytuacji Sąd Apelacyjny uznał, że niekonstytucyjność przepisów stwierdzona wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012 roku,

sygn. akt K 2/12, nie ma wpływu na prawo wnioskodawczyni do wznowienia wypłaty emerytury w okresie objętym odwołaniem, co spowodować musiało uwzględnienie apelacji organu rentowego – z innych wszelako niż w niej wymieniono przyczyn –

i stosowną zmianę orzeczenia Sądu I instancji poprzez oddalenie odwołania.

Z tych względów i na podstawie powołanych przepisów jak i art. 386 § 1 kpc Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.

Zarządzenie :

(...)

(...)